

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
РОЗДІЛ І. ФЕМІНІЗАЦІЯ ТА ФЕМІНАТИВ У НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ АНТРОПОЦЕНТРИЧНО СПРЯМОВАНОЇ ЛІНВІСТИКИ	13
1.1. Метамова дослідження фемінативної підсистеми української мови	13
1.2. Словотвірна фемінізація (моція) в теорії номінації ..	28
1.3. Стимули й чинники оновлення системи словотвірних фемінативів української мови	41
1.3.1. Націоналізація (vs етнізація, автохтонізація, українізація) української мови	46
1.3.2. Українізація українського фемінінного лексикону ..	51
1.3.3. Динаміка українського фемінінного лексикону: у пошуках «свого» та «чужого»	55
1.3.4. Оновлення сучасного фемінінного лексикону і мовний пуризм	65
1.3.5. Оновлення сучасного фемінінного лексикону і мова західної української діаспори	74
1.3.6. Український фемінінний лексикон і явище міфологізації культурного й мовного минулого	81
1.4. Лінгвістичний статус новітніх фемінативів	87
1.4.1. Новітні найменування осіб жіночої статі: між узусом і нормою	87
1.4.2. Новітні найменування осіб жіночої статі: між лексичною Сциллою і стилістичною Харибдою	97
1.4.3. Новітні найменування осіб жіночої статі і проблеми комунікативного етикету	112

РОЗДІЛ II. ПРОСТОРОВА І ЧАСОВА ГЛИБИНА ФЕМІНІЗУВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	120
2.1. Фемінативи й фемінізація в українській граматичній традиції першої половини ХХ століття	120
2.2. Фемінативи й фемінізація жіночого лексикону в словникарстві доби українізації	130
2.2.1. Фемінативи й фемінізація жіночого лексикону в словнику живої народнорозмовної мови Д. Яворницького	132
2.2.2. Фемінативи й фемінізація жіночого лексикону в двомовних «репресованих» словниках 1918 року та доби українізації.	137
2.2.4. Фемінативи й фемінізація жіночого лексикону в «Російсько-українському словнику ділової мови»	159
2.2.5. Фемінативи й фемінізація жіночого лексикону в Академічному російсько-українському словнику за ред. А. Кримського та С. Єфремова	164
2.2.6. Доля фемінативів доби українізації у радянському та пострадянському словникарстві	169
2.3. Фемінативи й фемінізація у «діаспорному» варіанті української мови	180
2.4. До потреби створення словника-індекса українських фемінативів від кінця ХІХ до початку ХХІ століття	189

РОЗДІЛ III. ФЕМІНАТИВИ Й ФЕМІНІЗАЦІЯ У МОВНІЙ СВІДОМОСТІ СУЧАСНИХ УКРАЇНЦІВ: СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ ВИМІР	192
3.1. Сприйняття мовної норми в суспільній свідомості українців: враховувати чи не враховувати?	192
3.2. Ставлення колективу мовців до проблем фемінізації жіночого лексикону: вивчати чи «ще не час»?	198
3.3. Ставлення пересічних українських мовців до фемінативів та фемінізації	201
3.3.1. Загальна характеристика учасників опитувань СЛО_2013 та СЛО_2018/2019	201

3.3.2. Ставлення респондентів до ідей фемінізму	208
3.3.3. Чи необхідне жінці окреме професійно-статусне найменування?	219
3.3.4. Чинники появи новітніх професійно-статусних найменувань жінки в сучасному українському мовленні .	223
3.3.5. Ставлення пересічних мовців до активного вживання фемінативів в сучасному українському мовленні.	229
3.3.6. Мотивації вживання / невживання респондентами фемінативів.	234
3.3.7. Ставлення жінок і чоловіків до вживання фемінативів в сучасному українському мовленні	242
3.3.8. Вплив фемінізованих позначень жінки на її суспільний статус	253
3.3.9. Вживання фемінізованих / нефемінізованих позначень жінки у схвальному контексті.	259
3.3.10. Вживання фемінізованих / нефемінізованих позначень жінки у несхвальному контексті.	266
3.3.11. Динаміка ставлення респондентів до фемінативів та фемінізації жіночого лексикону (за результатами СЛО_2013 та СЛО_2018/2019)	274
3.4. Ставлення академічних працівників як законодавців мовної норми до ідей фемінізму, фемінативів та фемінізації жіночого лексикону	280
3.4.1. Загальна характеристика учасників опитування СЛО_2019	280
3.4.2. Ставлення респондентів до ідей фемінізму	282
3.4.3. Чи необхідне жінці окреме професійно-статусне найменування?	283
3.4.4. Чинники появи новітніх професійно- статусних найменувань жінки в сучасному українському мовленні.	284
3.4.5. Ставлення академічних вчених до активного вживання фемінативів в сучасному українському мовленні.	286
3.4.6. Мотивації вживання / невживання респондентами фемінативів.	287

3.4.7. Ставлення жінок та чоловіків до вживання фемінативів в сучасному українському мовленні	288
3.4.8. Вплив фемінізованих позначень жінки на її суспільний статус	289
3.4.9. Вживання фемінізованих / нефемінізованих позначень жінки у схвальному контексті	290
3.4.10. Вживання фемінізованих / нефемінізованих позначень жінки у несхвальному контексті	291
3.5. Порівняння результатів соціолінгвістичних опитувань СЛО_2013, СЛО_2018/2019 і СЛО_2019	293
РОЗДІЛ IV. «УКРАЇНІШ ФЕМІНІНІШ», АБО ЩО НАМ РОБИТИ З ФЕМІНАТИВАМИ?	298
4.1. «Наша мовна скрута»: «ковані слова» як «спосіб зарадити лихові»?	298
4.2. Сім баб – сім рад, аби добрих: про потребу діалогу в контексті «спільної мови».	306
4.3. Фемінативи в новітній українській мові: засвідчення тенденції чи троянський кінь українського правопису?	320
4.4. «Облаштування» фемінативів в «організмі мови»: чеський досвід і українська перспектива	337
4.4.1. Стабілізація нового найменування жінки в чеському мовопросторі: широта й глибина дискусії	337
4.4.2. Неологічні назви жінок в сучасній чеській мові: вектори та шляхи творення	344
4.4.3. Нові назви жінок в неографічному просторі сучасної української мови	352
4.5. Шляхи вирішення проблеми форсованої фемінізації українського жіночого лексику	367
ПІСЛЯМОВА	372
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	380
СЛОВНИКИ ТА ДОВІДНИКИ	415
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	419
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	425
АНОТАЦІЯ	429
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА	436